

Merkezi Yönetim Bütçesi

Temmuz 2023

Şakir Turan

turans@tskb.com.tr

Emre Aylar

aylare@tskb.com.tr

Merkezi Yönetim Bütçe Gerçekleşmeleri (Milyon TL)

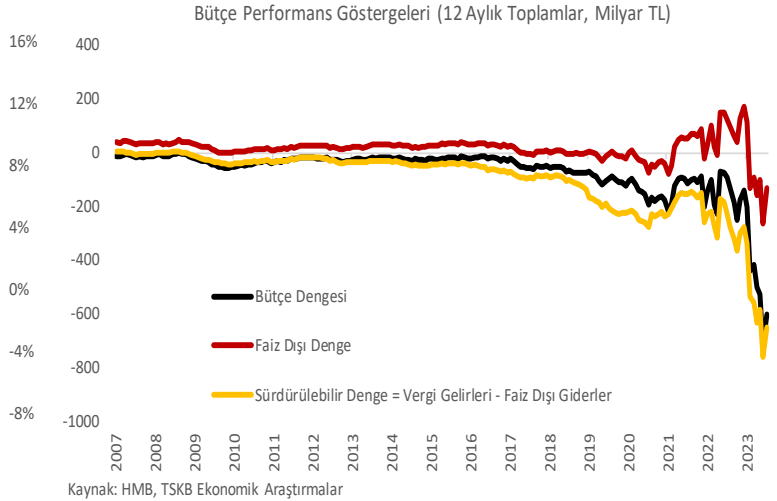
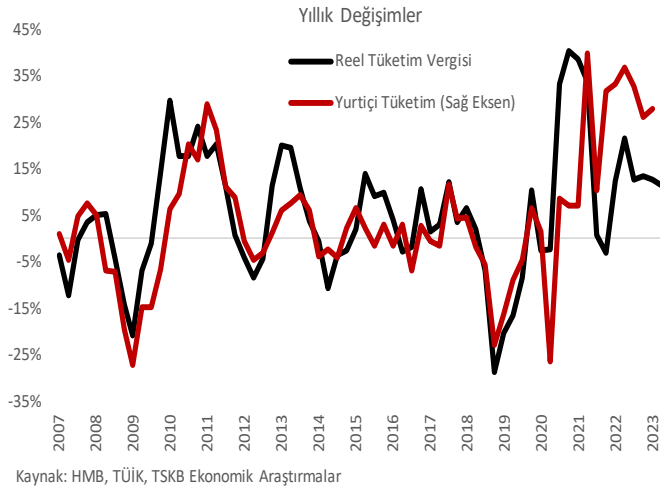
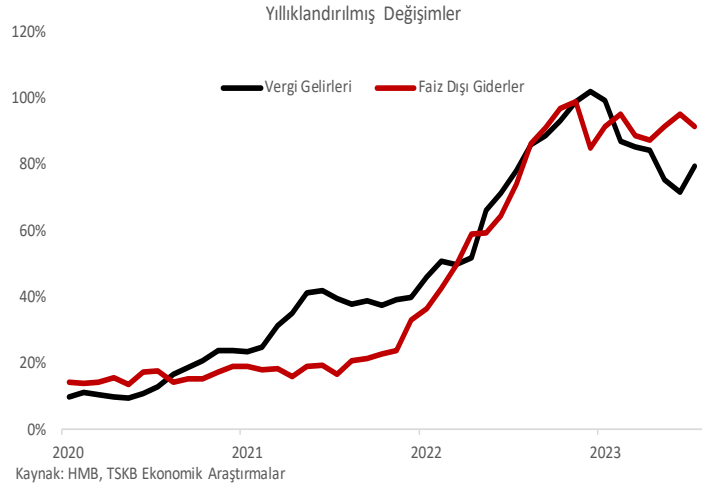
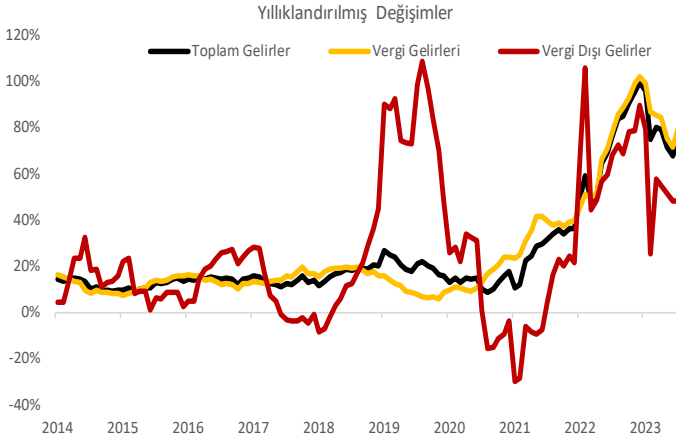
	Tem 22	Tem 23	Değişim	Oca-Tem.22	Oca-Tem.23	Değişim	2023 Bütçe Tahmini	2023 Bütçe Gerçekleşme Oranı
Gelirler	196.980	504.413	156,1%	1.462.390	2.384.763	63,1%	4.929.664	48,4%
Vergi	168.848	450.316	166,7%	1.202.639	2.052.628	70,7%	4.270.668	48,1%
Vergi Hariç	28.132	54.097	92,3%	259.751	332.135	27,9%	658.996	50,4%
Harcamalar	260.999	455.840	74,7%	1.432.850	2.819.416	96,8%	5.589.085	50,4%
Faiz-dışı	244.305	418.132	71,2%	1.281.502	2.506.466	95,6%	4.942.949	50,7%
Faiz	16.694	37.707	125,9%	151.347	312.951	106,8%	646.136	48,4%
Faiz Dışı Fazla	-47.325	86.281		180.888	-121.703		-13.285	
Bütçe Dengesi	-64.019	48.574		29.541	-434.654		-659.421	

Merkezi yönetim bütçesi tahakkuk bazlı sonuçları Temmuz'da nakit gerçekleştirmelerden daha iyi bir performans ortaya koydu. Toplam gelirler Temmuz'da yıllık bazda %156,1 artarak 504,4 milyar TL oldu. Toplam giderler %74,7 artışla 455,8 milyar TL seviyesinde gerçekleşti. Böylece 2022 Temmuz'da 64,0 milyar TL açık veren toplam bütçe dengesi 2023'ün aynı ayında nakit gerçekleştirmelerin işaret ettiğinin üzerinde 48,6 milyar TL fazla verdi. Faiz dışı fazla 86,3 milyar TL ile yine nakit verilerin işaret ettiği 53,6 milyar TL'yi aştı.

Vergi kalemlerinde aylar arası kaymaların ve vergi ayarlamalarının etkisi öne çıktı. Temmuz'da toplam vergi dışı gelirler yıllık bazda %92,3 artış ile görece yavaş kaldı. Geçen yıl Temmuz'da 3,9 milyar TL olan negatif reel faiz ile ihraç edilen menkul kıymetlerin primli satış gelirleri bu yıl Temmuz'da 8,7 milyar TL olurken, faizler, paylar ve cezalarda artış %102,4 ile toplam vergi dışı gelirlerindeki değişimin üzerinde gerçekleşti. Vergi alt kalemlerinde ise ayrıışan performanslar kaydedildi. En hızlı yıllık bazda artış %758,0 ile kurumlar vergisinde olurken, bunu %438,1 ile dahilde alınan katma değer vergisi, %230,9 ile dahilde alınan mal ve hizmet vergileri izledi. Banka ve sigorta muameleleri vergisi artışı %165,2 olurken, özel tüketim vergisi (ÖTV) artışı %130,3 ve damga vergisi artışı %120,0 seviyesinde gerçekleşti. Gelir vergisi yıllık bazda %116,5 artarken, mülkiyet üzerinden alınan vergiler de %115,2 yükseldi. Ay içerisinde tüketim üzerinden alınan vergiler nominal olarak %173,7, reel olarak ise %85,1 arttı.

Bazı harcama kalemlerindeki tasarruflar toplam giderlerin yavaşlamasını sağladı. Temmuz'da faiz giderleri 2022'nin aynı ayındakinin 2,3 katı olurken, nakit gerçekleştirmelerin işaret ettiğine yakın gerçekleşti. Aynı dönemde faiz dışı giderlerde ayrıışan oranlarda artışlar gözlemlendi. Toplam faiz dışı giderler yıllık bazda %71,2 artış kaydetti. Sermaye transferleri %455,5 ile en yüksek artışın yaşandığı kalem olurken, bunu %123,8 ile mal ve hizmet alım giderleri izledi. Personel giderlerinde %119,0 artış meydana gelirken, SGK primleri ve sermaye giderleri sırasıyla %87,6 ve %40,6 artışlar gösterdi. Boru Hatları ile Petrol Taşıma Anonim Şirketi'ne (BOTAŞ) ne cari transferler içerisinde ne de borç verme kaleminden bir aktarım yapılırken, Kur Korumalı Mevduat (KKM) uygulamasından kaynaklı gider 34,5 milyar TL seviyesinde gerçekleşti. Böylece ilk yedi ayda KKM'nin bütçeye maliyeti toplamda 59,5 milyar TL'ye yükseldi. Cari transferler ise %40,4 ile sınırlı artarak toplam faiz dışı giderleri sınırlayan bir faktör oldu.

Temmuz ayı verilerinin detayları, vergi kalemlerinde aylar arasındaki kaymaları ve tüketim üzerinden alınan vergi tahsilatlarındaki yükselişi ortaya koyuyor. Ayrıca bazı tüketim kalemlerinde vergi oranlarının artırılmasının etkileri görülüyor. Vergi dışı gelirler tarafında ise negatif faizli ihraç edilen enflasyona endeksli tahvillerden elde edilen gelirlerin yükselmesinin toplamda bütçe gelir artırdığı dikkat çekiyor. Giderlerin Temmuz ayı itibarıyla bir miktar yavaşladığı gözlenirken, KKM kaynaklı giderlerde Temmuz ayında kurdaki yükselişler etkisiyle hızlı bir artış gerçekleştiği görülüyor. Temmuz sonuçlarıyla birlikte, ilk yedi ayda gelirler %63,1 artarken, giderlerde %96,8 ile daha yüksek oranlı artış meydana geldi. Bu sonuçlarla 2022 Ocak-Temmuz döneminde 29,5 milyar TL fazla veren bütçe dengesinde 2023'ün aynı döneminde 434,6 milyar TL açık oluştu. Geçen yıl aynı dönemde 180,9 milyar TL fazla veren faiz dışı denge ise 121,7 milyar TL açık verir konuma geldi. Temmuz ayı itibarıyla hayata geçen vergi ayarlamaları gelirleri desteklemeyi sürdürecektir bir unsur iken iç talepteki yavaşlamanın boyutunun toplam vergi tahsilatlarının performansı açısından önemli olacağını düşünüyoruz. Giderler tarafında ise deprem sonrası yeniden inşaat faaliyetlerinden dolayı yine güçlü artışların sürebileceğini değerlendiriyoruz.

TSKB
Danışmanlık Hizmetleri
Ekonomik Araştırmalar
ekonomikarastirmalar@tskb.com.tr
MECLİSİ MEBUSAN CAD. NO 81
FINDIKLI İSTANBUL 34427, TÜRKİYE
Tel: (90) 212 334 50 50 faks: (90) 212 334 52 34

2023 Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. her hakkı mahfuzdur.

Bu doküman Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş.'nin yatırım bankacılığı faaliyetleri kapsamında, kişisel kullanıma yönelik olarak ve bilgi için hazırlanmıştır. Bu dokümana dayalı herhangi bir işlem yapılması tarafımızdan öngörülen bir husus değildir. Belirtilen görüşler sadece bizim güncel görüşlerimizdir. Bu raporda yer alan bilgileri makul bir esasa dayalı olarak güncelleştirirken, bu konuda mevzuat, uygunluk veya diğer başka nedenlerle amaca uygunluk tam olarak sağlanamamış olabilir.

Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. ve/veya bağlı kuruluşları veya çalışanları, burada belirtilen senetleri ihraç edenlere ait menkul kıymetlerle ilgili olarak bir pozisyon almış olabilir veya alabilir; menkul kıymetler üzerinde opsiyonları olabilir veya ilgili diğer bir yatırıma girebilir; bu menkul kıymetleri ihraç eden firmalara danışmanlık yapmış, hisselerinin halka arzına aracılık veya yüklenim taahhüdünde bulunmuş olabilir.

Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. ve/veya bağlı kuruluşları bu raporda belirtilen herhangi bir şirket için yatırım bankacılığı da dahil olmak üzere önemli tavsiyeler veya yatırım hizmetleri sağlıyor veya sağlamış olabilir.

Bu raporun ilgili olduğu yatırım fiyatı veya değeri, direkt veya indirekt olarak, yatırımcıların menfaatlerine ters düşebilir. Döviz kurlarındaki herhangi bir değişimin yatırımın değeri veya fiyatı veya bu yatırımdan sağlanan gelir üzerinde olumsuz bir etkisi olabilir. Geçmişteki performans her zaman gelecekteki performansın kılavuzu olacak demek değildir. Yatırım geliri dalgalanma gösterebilir.

Bu rapor kamuya açık bilgilere dayalıdır. Doğru veya tamam olmayan hiçbir beyan yapılmamıştır. Bu rapor söz konusu menkul kıymetlerin alınması veya satılması için bir teklif, yorum ya da yatırım tavsiyesi değildir veya bu menkul kıymetlerin alınıp satılmasına yönelik bir teklif için de bir istek veya zorlama değildir. Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. ve kendisiyle bağlantılı olan diğerleri bahsedilen şirketlerin menkul kıymetleriyle ilgili pozisyon alabilirler veya bu menkul kıymetlerle ilgili işlem yapabilirler, ayrıca bu şirketler için yatırım bankacılığı hizmetleri de verebilirler.

Herhangi bir yatırım kararı yatırımcının tamamiyle kendi kişisel seçimine dayanmalıdır. Bu rapordaki bilgiler herhangi bir yatırım tavsiyesi olmayıp, raporda yer alan firmalara yatırım yapılmasından ötürü Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. hiç bir sorumluluk kabul etmez.

Burada yer alan yatırım bilgi, yorum ve tavsiyeleri yatırım danışmanlığı kapsamında değildir. Yatırım danışmanlığı hizmeti, yetkili kuruluşlar tarafından kişilerin risk ve getiri tercihleri dikkate alınarak kişiye özel sunulmaktadır. Burada yer alan yorum ve tavsiyeler ise genel niteliktedir. Bu tavsiyeler mali durumunuz ile risk ve getiri tercihlerinize uygun olmayabilir. Bu nedenle, sadece burada yer alan bilgilere dayanarak yatırım kararı verilmesi beklentilerinize uygun sonuçlar doğurmayabilir.